

Česká inspekce životního prostředí
oblastní inspektorát Ostrava
Varenská 51, 702 00 Ostrava

ALFA PLASTIK, a.s.
Opavská 45, 792 11 BRUNTÁL

24 -03- 1998

pod.č. D-03082 č.j. _____

Alfa Plastik, a.s.

Opavská 45
792 11 BRUNTÁL

VÁŠ DOPIS ZN.

NAŠE ZNAČKA

VYŘIZUJE / LINKA

OSTRAVA

VĚC

0136/98/0902/G8

ing. Götzingerová
ing. Pomazal

17. 3. 1998

Rozhodnutí o uložení opatření k odstranění staré ekologické zátěže v a.s. Alfa Plastik Bruntál.

Česká inspekce životního prostředí, oblastní inspektorát Ostrava, oddělení ochrany vod (dále ČIŽP OI OOV Ostrava) jako vodohospodářský orgán, příslušný dle ustanovení § 1 písm.c, § 4 a § 12 zákona České národní rady č. 130/1974 Sb. o státní správě ve vodním hospodářství a jeho pozdějších změn a doplňků v úplném znění pod č. 458/1992 Sb. (dále jen zákon o státní správě ve vodním hospodářství) podle příkazu ministra životního prostředí ČR č. 2 z 22.1.1993, t.j. podle zmocnění ústředního vodohospodářského orgánu a s přihlédnutím k usnesení vlády č. 123/1992 a č. 393/1994, přijatým k realizaci některých ustanovení zákona č. 92/1991 Sb. o podmínkách převodu majetku státu na jiné osoby ve znění pozdějších předpisů a dále dle § 46 zákona č. 71/1967 Sb. o správním řízení vydává toto

R o z h o d n u t í

I. V Ý R O K

ČIŽP OI OOV Ostrava ukládá dle § 27 zákona č. 138/73 Sb. a zákona č. 14/1998, kterým se mění a doplňuje zákon č. 138/1973 Sb., § 4 písm. b) a dále § 12 citovaného zákona o státní správě ve vodním hospodářství adresátu tohoto rozhodnutí - společnosti Alfa Plastik, a.s. (dále jen právní subjekt) se sídlem v Bruntále, Opavská 45, IČO 60 79 37 91

TELEFON

odd. ochrany ovzduší (069) 6611867
odd. ochrany vod (069) 6611121, 6611181
odd. ochrany vod-Rýnskařov (0647) 272185
odd. odpadového hosp. (069) 6611603
odd. ochrany přírody (069) 6621320
odd. ochrany lesa - Krnov (0652) 710077

hlavní inspektor (069) 6611683
havarijní služba (069) 6611713

FAX - ZÁZNAMNÍK

(069) 6611713

E-Mail 602
(069) 6621319

IČO

41693205

opatření k nápravě

zjištěných nedostatků ve vodním hospodářství a zejména staré ekologické zátěže takto:

- ✓ 1) Ve lhůtě do 31.8.1998 ukončit v hale TG1 provoz, který souvisí s nakládáním se závadnými látkami.
Lhůta : 31.8.1998
- ✓ 2) Zjistit průběh a technický stav inženýrských sítí a dalších objektů, vedených v zemi, zejména v okolí hlavní výrobní haly jako nutného podkladu pro zodpovědné vedení doprůzkumu a sanačních prací.
Lhůta : 30.6.1998
- 3) Nepotřebná technická zařízení, použitá pro sanaci zrušit a u zařízení, která mají charakter vodohospodářských děl a budou dále využívána, zajistit jejich souvislost a vodotěsnost.
Lhůta : 31.12.2000
- ✓ 4) V rámci vstupního doprůzkumu zpřesnit rozsah kontaminace NEL v areálu závodu včetně zjištění preferenčních cest šíření kontaminantu. Obdobně pak stanovit rozsah znečištění v koridoru bezejmenného přítoku Oborenského potoka.
- 5) Odstranit volnou fázi ropných látek v horninovém prostředí v prostoru hlavní výrobní haly, zejména v hale TG1.
Lhůta : 30.12.1999
- 6) Provést dekontaminaci masivně znečištěného horninového prostředí v areálu podniku, zejména pak v podloží a okolí hlavní výrobní haly. Sanační limit se stanoví pro ukazatel NEL v sušině 3 000 mg/kg.
Lhůta : 31.12.2000
- 7) Hydrogeologické objekty, zabezpečující sanaci znečištění či pozorování jejího průběhu a účinnosti, budou použity k monitorování.
- ✓ 8) Vybudovat odpovídající kontrolní systém kvality podzemní vody vně areálu podniku ve směru proudění podzemní vody, a to na linii, vedené rovnoběžně se severovýchodní hranicí areálu ve vzdálenosti maximálně v úrovni stávajícího vyústění ČOV za železniční tratí. Sanační limit v ukazateli NEL pro podzemní vodu se vně areálu podniku stanoví 0.2 mg/l.
- 9) Sanační limit pro podzemní vodu v areálu závodu, který je vymezen stávajícím oplocením, se stanoví v ukazateli NEL 0.5 mg/l při současné absenci fáze ropných látek na hladině podzemních vod.
- 10) Provést dekontaminaci masivně znečištěné povrchové vrstvy dnového a břehového substrátu v prostoru koridoru vypouštěných vod z areálu podniku. Sanační limit pro ukazatel NEL v sušině je stanoven 3 000 mg/kg.
Lhůta : 31.12.2000

- 11) Sanace je ukončena v případě podkročení stanovených sanačních limitů v horninovém prostředí a v podzemní vodě při různých výškách hladin podzemní vody po dobu nejméně tří let.
- 12) Pro realizaci opatření k nápravě bude zpracován prováděcí projekt, který kromě jiného bude obsahovat :
- a) způsob a postup technologického řešení jednotlivých sanovaných ploch
 - b) návrh na využití stávajících inženýrských sítí a dalších objektů a zařízení pro sanaci
 - c) způsob likvidace výstupních odpadů (např. volná fáze NEL, kontaminovaná zemina a horninové prostředí, kontaminované průsakové vody)
 - d) rozsah a způsob analytické kontroly a návrh průkazu dosažení cílových hodnot
 - e) režim provozní kontroly a jeho vyhodnocování
 - f) návrh rozsahu aktualizace rizikové analýzy po věcných etapách
 - g) návrh monitoringu kvality podzemních vod během sanace a po jejím ukončení včetně návrhu provozně - manipulačního řádu vodohospodářských objektů a zařízení v rámci akce vybudovaných.

II. O d ů v o d n ě n í

Podkladem pro zahájení tohoto řízení byla žádost právního subjektu o vydání rozhodnutí k odstranění ekologických zátěží, vzniklých činnostmi státního podniku Alfa Plastik Bruntál, kterou ČIŽP OI OOV Ostrava obdržela dne 30.9.1997. Tato žádost byla na základě vstupního projednání právním subjektem doplněna o chybějící podklady dne 18.12.1997.

V rámci předběžných jednání byly na ČIŽP OI OOV Ostrava předány níže uvedené doklady, rozhodné pro dané řízení :

1. Riziková analýza " Alfa Plastik Bruntál", zpracovaná firmou AQ-test, s.r.o. v lednu 1995.
2. Smlouva č. 118/95 mezi FNM ČR a Alfa Plastik, a.s., ze dne 9.11.1995, týkající se ekologických závazků
3. Vyjádření FNM ČR k analýze rizika pod č.j. 730/506/96 ze dne 22.7.1996.
4. Doplněk rizikové analýzy "Alfa Plastik Bruntál", kterou zpracovala firma AQ-test, s.r.o. Ostrava v září 1996.
5. Vyjádření FNM ČR k doplněnému znění analýzy rizika pod č.j. 759/730/96 ze dne 31.10.1996.
6. Vyjádření FNM ČR ve věci zdůvodnění limitu na NEL v rozpustné formě pod č.j. 844/730/96 ze dne 20.11.1996.
7. Vyjádření Alfa Plastik, a.s. Bruntál ve věci zdůvodnění limitů na NEL ze dne 17.12.1997
8. Vyjádření FNM ČR pod č.j. 968/730/96 ze dne 20.12.1996
9. Vyjádření FNM ČR pod č.j. 62/730/97 ze dne 23.1.1997.
10. Zprávu o výsledku monitoringu kvality podzemní vody, zpracovanou firmou AQ-test, s.r.o. v červnu 1997.

11. Stanovisko AGSS, s.r.o. Praha ze dne 22.8.1997 ve věci návrhu sanačních limitů.
12. Roční etapová zpráva- supervize nápravných opatření, zpracovaná firmou AGSS, s.r.o. Praha v lednu 1998.
13. Výsledky laboratorních analýz vzorků podzemní vody, odebraných supervizorem dne 28.1.1998 (fax, 16.2.1998).
14. Vyjádření AQ-test, s.r.o. k sanačním limitům Alfa Plastik Bruntál ze dne 6.3.1998.

Z předložených podkladů, zejména pak z analýzy rizik (1) a jejího doplňku (4), mimo jiné vyplývá :

I. Původ a lokalizace znečištění :

Produkce plastikářských výrobků (zejména přepravky na ovoce, zeleninu, nápoje) je v areálu závodu umístěna přes 25 let. Nedostatečným zabezpečením prostor, kde se nakládalo se závadnými látkami, došlo v minulosti ke kontaminaci zeminového prostředí. Dominantním kontaminantem jsou ropné látky, které pronikly ve formě hydraulických olejů ze vstřikovacích lisů do podloží výrobních hal. Ropnými látkami je znečištěn rovněž koridor občasného potůčku na louce pod areálem, který je dotován vodou z dešťové kanalizace.

I.1.Areál podniku

Atmogeochemickým průzkumem byly vymezeny plochy se zvýšeným výskytem uhlovodíků v půdním vzduchu. Nejvyšší hodnoty (více než 8 x limit kat.C v ukazateli NEL) byly naměřeny pod výrobní halou radiana a v blízkosti haly pomocných provozů. Analýzy vzorků zemin, odebraných v rámci rizikové analýzy, potvrdily silné znečištění zejména v bezprostředním okolí hlavní výrobní haly. Limit B pak byl překročen na ploše v okolí vrtu PV-3 (u haly pomocných provozů) a nesporně je znečištěna plocha malé haly Radiana).

V rámci rizikové analýzy byly provedeny rozbory podzemní vody na 4 místech v areálu podniku tak, aby bylo možné zhodnotit vstup i výstup na lokalitě. Výsledky rozborů z vrtů PV1 až PV4 ze srpna 1994 neprokázaly znečištění podzemní vody, koncentrace se pohybovaly na úrovni 0.01 až 0.04 mg/l NEL.

Ze závěrů rizikové analýzy vyplývá, že hlavním zdrojem kontaminace ropnými látkami v areálu podniku je hlavní výrobní hala, zejména pak její střední část TG-1, kde byly umístěny nejstarší vstřikovací lisy. Doplňkem rizikové analýzy (4) byla v zeminovém podloží haly TG-1 ve vrstvě navážek prokázána existence volné fáze ropných látek o mocnosti 0.25 m až 1 m. Koncentrace ropných látek v navážkách v těchto vrtech se pohybuje v desítkách g/kg sušiny (11 až 54 g NEL/kg sušiny). Nezávisle, jak zpracovatelem rizikové analýzy, tak i supervizní organizací byla potvrzena rozpustnost hydraulických olejů ve vodě cca 0.25 mg/l.

V květnu 1997 byl proveden monitoring podzemní vody na lokalitě, a to zaměřením hladin a rozbořem vzorků ze stávajících vrtů PV1 až PV4. Analýza byla provedena na stanovení NEL, CIAU a v podzemní vodě z vrtu PV3 rovněž na obsah těžkých kovů. Ze závěrečné zprávy vyplývá, že podzemní voda na lokalitě vyhovuje ve sledovaných ukazatelích parametrům ČSN 757111 na pitnou vodu.

Mírně zvýšené obsahy NEL v podzemní vodě byly zjištěny při supervizním vzorkování ze dne 18.12.1997 (vrt PV 3 0.16 mg/l) a následně ze dne 28.1.1998 (vrty PV 1 až PV 4 : 0.02 - 0.19 mg/l), potvrzena byla absence kontaminace chromem ve vrtu PV 3.

Výsledky monitoringu a supervizního vzorkování potvrdily, že v současnosti není podzemní voda výraznějším způsobem kontaminována. Hlavní transportní cestou kontaminace NEL není průsak do kolektoru podzemní vody, ale dlouhodobý, gravitační posun znečištění zejména ve vrstvě navážek a částečné vytlačování a vyplavování tohoto znečištění z nesaturované zóny srážkovou vodou preferenčními cestami (např. podél inženýrských sítí). Zejména výrazné atmosférické srážky vyplavují volnou fázi ropných látek, která se shromažďuje v jímce teplovodního kanálu. Sledováním nástupu hladin vody a výskytu fáze v teplovodním kanále a porovnáním těchto hodnot se srážkovou činností byla zjištěna výrazná a téměř bezprostřední přímá závislost. Vzorkování z 28.1.1998 potvrdilo výskyt nesouvislé vrstvy organické fáze na hladině vod v šachtě teplovodního kanálu.

Prokázaná migrace srážkových vod potvrzuje nutnost přednostně odstranit primární zdroje kontaminace, zejména pak masivní ohnisko v podloží a okolí haly TG1.

V souvislosti s připravovaným správním řízením ve věci odstranění staré ekologické zátěže v areálu právního subjektu provedla ČIŽP OI OOV Ostrava dne 24.10.1996 podle § 12 zákona o státní správě ve vodním hospodářství vodohospodářský dozor, jehož výsledky jsou podrobně uvedeny v protokolu č.j. 611/96. Kontrolou vodohospodářského zabezpečení výrobních prostor bylo zjištěno, že podlaha haly TG1, kde jsou umístěny těžkogramážní lisy, je provedena jako betonová, bez izolace proti průniku ropných látek do podloží. Podlaha je zjevně porušená prasklinami, je drobná a pokrytá černou vrstvou mastných smetků. Samotné lisy jsou v současné době uloženy v zachytných vanách, ve kterých se zachytí podstatná část výnosů ropné látky, malé úniky mimo vany však nelze vyloučit.

S cílem zamezit dotaci závadných látek do podloží ukládá ČIŽP OI OOV Ostrava rozhodnutím v podmínce č.1 opatření ukončit provoz v hale TG 1, který souvisí s nakládáním se závadnými látkami, v termínu do 31.8.1998. V souvislosti s předpoklady o preferenčních cestách průniku kontaminantu ve vrstvě navážek je nezbytné ověřit průběh a technický stav inženýrských sítí, vedených v zemi, zejména pak v okolí hlavní výrobní haly (podmínka č.2 rozhodnutí). Jedná se především o kanalizaci, teplovodní kanál a další dosud nespecifikované liniové a jiné stavby. Riziková analýza a supervizní posudek předpokládá využití částí těchto technických zařízení k provedení sanace. ČIŽP OI OOV

Ostrava v podmínce č.3 ukládá po provedené sanaci nepotřebná technická zařízení vodohospodářského charakteru zrušit a u zařízení, která mají charakter vodohospodářských děl, zajistit jejich souvislost a vodotěsnost.

Po prostudování všech dostupných podkladů a výsledků místních šetření dospěl vodohospodářský orgán k závěru, že v rámci doprůzkumných prací je nutno definovat přesněji rozsah kontaminace horninového prostředí nejen pod hlavní výrobní halou, ale i ve vnějším prostředí a to nejen ve směru preferenční cesty, definované rizikovou analýzou. Tento požadavek je v souladu se stanoviskem supervizora, který konstatuje, že "předpokladem úspěšného provedení sanace však musí být i vstupní sanační doprůzkum, který by měl upřesnit aktuální rozsah základního ohniska kontaminace a případně ujasnit i preferenční migrační cesty".

I.2. Mimo areál podniku

Zdrojem sekundární kontaminace jsou dnové a břehové sedimenty vodoteče pod areálem podniku na kat.úz. Bruntál - Město a Oborná, a to v koridoru bezejmenného přítoku Oborenského potoka, do kterého je zaústěna dešťová kanalizace z podniku. Dlouhodobým vypouštěním vody, která nebyla čištěna, došlo ke kontaminaci povrchové vrstvy dnového a břehového substrátu ropnými látkami. Rozbory vzorků bylo zjištěno překročení limitu kategorie C do vzdálenosti cca 350 m od ústí kanalizace. V zahliněném nánosů byl zjištěn obsah NEL 132 210 mg/kg (132 x limit C), v zemině z blízkosti koryta toku pak 2 až 13 - ti násobek limitu C. Masivní znečištění bylo potvrzeno i nezávisle provedenými analýzami supervizního posudku.

Vyluhovatelnost nánosů je poměrně vysoká a zejména v době srážek či přívalových deštů jsou částice, obsahující NEL, v toku transportovány.

V roce 1994 byla uvedena do provozu čistírna zaolejovaných vod, na kterou jsou odvedeny odpadní vody z pomocných provozů (mycí rampa), vody srážkové z dešťové kanalizace a odpadní vody z jímky tělovodního kanálu, které jsou kontaminovány ropnými látkami, vyplavovanými z horninového podloží. V současné době splňuje kvalita vody, vypouštěné z ČOV, limity vodohospodářského rozhodnutí (pro NEL 1 mg/l). ČIŽP OI OOV Ostrava předpokládá, že po ukončení sanace horninového prostředí bude odstraněn hlavní zdroj kontaminace a vzhledem k tomu, že produkce technologických zaolejovaných vod ve větší míře není opodstatněná, dojde k výraznému snížení znečištění na přítoku do ČOV a tím i ke zlepšení výstupních parametrů na odtoku z ČOV. Má se za to, že místně a věcně příslušný vodohospodářský orgán přihlédne k těmto skutečnostem a po ukončení sanace provede přezkoumání stávajícího povolení na vypouštění odpadních vod.

Shodně jako v případě kontaminace v areálu souhlasí ČIŽP OI OOV Ostrava s nutností provedení doprůzkumu a přesnějšího vymezení rozsahu kontaminace dnového a břehového substrátu.

II. Opatření, sledující zastavení šíření a odstranění znečištění kontaminované zeminy a horninového substrátu

ČIŽP OI OOV Ostrava zhodnotila na základě předložené dokumentace rizika pro životní prostředí, vyplývající z existence **prokázané ekologické zátěže** a s cílem zajistit ochranu povrchových a podzemních vod před znečištěním ropnými látkami ukládá opatření, sledující zastavení šíření a odstranění znečištění kontaminovaného horninového substrátu. Sanační limity byly stanoveny s ohledem na zjištěnou vyluhovatelnost zemin tak, aby v nejbližší studni v Oborné nemohla být překročena nejvyšší mezní hodnota v ukazateli NEL pro pitnou vodu.

Na základě výše uvedených skutečností zahájila ČIŽP OI OOV Ostrava oznámením č.j. 0070/98/0902/Gö ze dne 5.2.1998 správní řízení o uložení opatření k nápravě. V rámci řízení dala v souladu s §.3 a § 33 zákona č.71/67 Sb. možnost účastníkům řízení, dotčeným orgánům státní správy, jakož i obeslaným organizacím, aby své případné připomínky či námitky sdělili vodohospodářskému orgánu ve lhůtě do 28.2.1998.

Ve stanovené lhůtě obdržela ČIŽP OI OOV Ostrava stanovisko statutárního zástupce právního subjektu a firmy AGSS, s.r.o., která je pověřena supervizní činností v zájmové lokalitě. Ve svém vyjádření pod č.j. 24/98 ze dne 24.2.1998 supervizor uvádí, že minimalizaci rizik na životní prostředí spojených s kontaminací podzemních vod lze efektivně zajistit (po nezbytném odstranění ohnisek) při sanačním limitu NEL 0.5 mg/l, resp. při absenci fáze RU na hladině podzemních vod. Vzhledem k tomu, že ČIŽP OI OOV Ostrava při návrhu sanačního limitu pro podzemní vodu v areálu závodu vycházela zejména z rizikové analýzy, požádala autora této práce o vyjádření k výše uvedenému stanovisku. Dle sdělení firmy AQ-test, s.r.o. ze dne 6.3.1998 byl původně navržený limit 0.2 mg/l v areálu podniku stanoven na straně bezpečnosti, při výpočtu se z důvodu nedostatku informací neuvažovaly sorpční a biodegradační procesy, ale pouze disperzní ředění a uvádí, že **při stanovení limitní hodnoty 0.5 mg/l ropných látek v areálu firmy nedojde k ohrožení vodních zdrojů v obci Oborná.**

ČIŽP OI OOV Ostrava přihlédla v této věci jak k názoru supervizora, tak zpracovatele rizikové analýzy a v podmínce č.8 ukládá povinnost **vybudovat odpovídající kontrolní systém kvality podzemní vody vně areálu podniku**, který bude monitorovat kvalitu podzemní vody ve směru proudění k domovním studnám v obci Oborná. Limit v ukazateli NEL pro podzemní vodu **vně areálu podniku**, na linii rovnoběžné se severovýchodní hranicí areálu maximálně ve vzdálenosti výusti z ČOV za železniční tratí, stanoví v koncentraci 0.2 mg/l. Sanační limit pro podzemní vodu **v areálu závodu**, který je vymezen stávajícím oplocením, stanoví v podmínce č.9 rozhodnutí v ukazateli NEL 0.5 mg/l při současné absenci fáze ropných látek na hladině podzemních vod.

Ostatní, dílčí připomínky supervizora, zapracoval vodohospodářský orgán do textu rozhodnutí.

Vodohospodářský orgán dále zohlednil důvody právního subjektu, uvedené v žádosti ze dne 10.3.1998, vyhověl jeho požadavku a termín plnění opatření k nápravě pod bodem č.5 rozhodnutí stanovil na 30.12.1999.

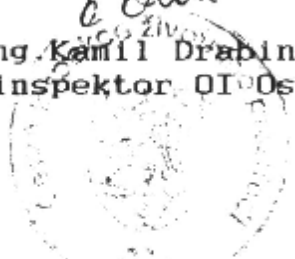
Vzhledem k tomu, že jiné připomínky a námítky v rámci správního řízení nebyly na ČIŽP OI OOV Ostrava podány, rozhodl vodohospodářský orgán tak, jak je uvedeno ve výrokové části tohoto rozhodnutí.

ČIŽP OI OOV Ostrava upozorňuje, že rozhodnutí nenahrazuje povolení k nakládání s vodami či povolení ke zřízení vodohospodářských děl, která se vydávají ve smyslu § 8 a § 9 zákona č.138/73 Sb. o vodách či povolení, vydávané ve smyslu stavebního zákona č. 50/1976 Sb. ve znění zákona č. 105/1990 Sb. a jeho pozdějších změn a doplňků. O tato či jiná potřebná povolení na základě nezbytné dokumentace požádá investor příslušné stavební úřady.

III. P o u č e n í o o d v o l á n í

Proti tomuto rozhodnutí se mohou účastníci řízení odvolat do 15 dnů ode dne doručení k Územnímu odboru Ministerstva Životního prostředí ČR v Ostravě podáním, učiněným u zdejšího inspektorátu České inspekce životního prostředí, oddělení ochrany vod.

Ing. Kamil Drapina
hlavní inspektor OI Ostrava

1. Účastníci řízení (na doručenkou):

- Alfa Plastik, a s., Opavská 45, 792 11 Bruntál
- Město Bruntál prostřednictvím Městského úřadu v Bruntálu, PSČ 792 01
- Obec Oborná prostřednictvím Obecního úřadu v Oborné, PSČ 792 01
- Povodí Odry, a.s., Varenská 49, 701 26 Ostrava 1
- Pozemkový fond České republiky Praha 1, Těšnov 17, PSČ 110 00

2. Dále obdržel:

- Ředitelství ČIŽP, Na Břehu 267, 190 00 Praha 9 - Vysočany,
- FNM České republiky, Rašínovo nám. 42, 120 00 Praha 2
- Okresní úřad, RŽP Bruntál, PSČ 792 01
- OHS Bruntál, PSČ 792 01
- AGSS, s.r.o., Máchova 23, 10 00 Praha 2
- ČIŽP OI Ostrava - HI
- ČIŽP OI OOV Ostrava - centrální evidence
- ČIŽP OI OOV Ostrava pro spis